

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 822
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 58
Ημερομ. Κατάθεσης: 3/11/2025

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΕ

ΠΡΟΣ: Την κ. Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: «Παράνομη και καταχρηστική η πρακτική των Συμφωνητικών μη Επιδοτούμενης Αναδοχής»

Σε συνέχεια Κοινοβουλευτικής Αναφοράς (Αρ. Πρωτ. 2691/25-7-2025) που κατατέθηκε προς το Υπουργείο σας, με θέμα τη γνωμοδότηση (Φ. 366866/10-07-2025) του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με τον αποκλεισμό ανάδοχων γονέων από τα προβλεπόμενα επιδόματα και επειδή δεν έχει δοθεί απάντηση μέχρι σήμερα, υποβάλλεται η παρούσα Ερώτηση.

Επιπλέον, δεν έχει δοθεί απάντηση ούτε στον Συνήγορο του Πολίτη που με το εν θέματι έγγραφό ζητά την απαλοιφή των προβληματικών όρων από τα συμφωνητικά «μη επιδοτούμενης αναδοχής», την πλήρη εναρμόνιση με τη νομοθεσία και την καταβολή αναδρομικά των επιδομάτων που δεν δόθηκαν.

Αναλυτικότερα σύμφωνα με τον Συνήγορο του Πολίτη ορισμένα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών (ΚΚΠΠ) εξακολουθούν να συνάπτουν με υποψήφιους θετούς γονείς «Συμφωνητικά Μη Επιδοτούμενης Αναδοχής». **Με τα συμφωνητικά αυτά οι υποψήφιοι θετοί γονείς καλούνται να αναλάβουν προσωρινά τη φροντίδα ανηλίκων υπό κρατική προστασία, παραιτούμενοι ρητά από το δικαίωμα στη νόμιμη οικονομική ενίσχυση αναδοχής.**

Η πρακτική αυτή σύμφωνα με τον Συνήγορο του Πολίτη:

- Στηρίζεται σε **καταργημένο Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ. 337/1993)**, το οποίο δεν ισχύει από το 2009,
- Αντιβαίνει στο **άρθρο 12 του ν. 4538/2018**, που ορίζει ρητά την **οικονομική ενίσχυση για κάθε περίπτωση αναδοχής**. Ειδικότερα, στο άρθρο 12 «Παροχές και διευκολύνσεις σε ανάδοχους γονείς» **δεν προβλέπεται διόλου** η περίπτωση συμφωνητικών μη επιδοτούμενων αναδοχών. Αντιθέτως, προβλέπεται ότι πλέον των αναφερόμενων και στο συμφωνητικό διευκολύνσεων, για **«όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναδοχή, παρέχεται**

οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη των τρεχουσών αναγκών του ανηλίκου» από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ),

- Προσक्रούει στην καλή πίστη και τα χρηστά ήθη και στην αρχή της χρηστής διοίκησης, ιδίως, επειδή παραβλέπει την ευάλωτη θέση του υποψήφιου θετού αλλά και του παιδιού σε σχέση με τις δημόσιες υπηρεσίες που φέρουν αποφασιστική αρμοδιότητα για ζητήματα που αφορούν τις ζωές τους.

Η Ανεξάρτητη Αρχή ζητά από το Υπουργείο να προβεί σε διορθωτικές διοικητικές ενέργειες:

- Να απαλειφθεί από το συμφωνητικό αναδοχής υποψήφιων θετών γονέων η αναφορά στο καταργηθέν Π.Δ 337/ 1993,
- Να απαλειφθεί από το συμφωνητικό αναδοχής υποψήφιων θετών γονέων ο σχετικός όρος περί παραίτησης από τα προβλεπόμενα εκ του νόμου δικαιώματά τους για οικονομική ενίσχυση,
- Το συμφωνητικό αναδοχής να εμπεριέχει τους εκ του νόμου κοινούς όρους σε κάθε περίπτωση ανάληψης πραγματικής φροντίδας παιδιού από ανάδοχο γονέα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, και στην περίπτωση υποψήφιων θετών γονέων,
- Οι υποψήφιοι θετοί γονείς να περιλαμβάνονται παράλληλα στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Αναδόχων, σε περίπτωση που de facto αναλαμβάνουν την φροντίδα ανηλίκων, τα οποία έως την έκδοση δικαστικής απόφασης υιοθεσίας τελούν υπό την προστασία της εναλλακτικής φροντίδας της Πολιτείας, και να λαμβάνουν την προβλεπόμενη εκ του νόμου οικονομική ενίσχυση,
- Όλα τα υφιστάμενα συμφωνητικά «μη επιδοτούμενης αναδοχής», μεταξύ ΚΚΠΠ και υποψήφιων θετών γονέων, να μετατραπούν σε τυπικά «συμφωνητικά αναδοχής» και επομένως να καταβληθούν αναδρομικά τα επιδόματα που δεν έχουν δοθεί.

Επιπλέον, η Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (PETI) έχει αναγνωρίσει το θέμα και το προώθησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να εξετάσει το ζήτημα. Σε απάντησή της η Επιτροπή επισημαίνει ότι:

- Το άρθρο 24 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ ορίζει ότι τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην προστασία και τη φροντίδα που απαιτούνται για την ευημερία τους και ότι σε όλες τις πράξεις που τα αφορούν, το συμφέρον του

παιδιού πρέπει να αποτελεί πρωταρχική μέριμνα. Με τα άρθρα 20 και 21 κατοχυρώνεται η ισότητα ενώπιον του νόμου και απαγορεύεται κάθε διάκριση, περιλαμβανομένης της διάκρισης λόγω κοινωνικής ή οικογενειακής κατάστασης.

- Η **Στρατηγική της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (2021)** επιβεβαιώνει τη δέσμευση της Ένωσης να θέτει το συμφέρον του παιδιού στο επίκεντρο όλων των πολιτικών και δράσεων. **Επισημαίνει ότι κάθε παιδί έχει δικαίωμα σε επαρκές επίπεδο διαβίωσης και σε ίσες ευκαιρίες ανεξάρτητα από το υπόβαθρό του, μέσω της ίσης και χωρίς διακρίσεις μεταχείρισης.** Συνιστά στα κράτη μέλη να βελτιώσουν τα εθνικά συστήματα παιδικής προστασίας, να προωθήσουν στρατηγικές για την αποϊδρυματοποίηση και τη μετάβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες οικογενειακής και κοινοτικής φροντίδας.
- Η **Σύσταση του Συμβουλίου 2021/1004** για την **Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί** καλεί τα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη το συμφέρον του παιδιού κατά την τοποθέτηση σε εναλλακτική φροντίδα, να εξασφαλίζουν τη μετάβαση από την ιδρυματική σε οικογενειακή φροντίδα και να στηρίζουν την ανεξάρτητη διαβίωση και κοινωνική ένταξη των παιδιών.
- Η **Σύσταση της Επιτροπής για τα Ολοκληρωμένα Συστήματα Παιδικής Προστασίας** καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι τα παιδιά μεγαλώνουν σε ασφαλή, υποστηρικτικά και οικογενειακά περιβάλλοντα, ενισχύοντας την οικογενειακή φροντίδα (συμπεριλαμβανομένης της αναδοχής) με επαρκείς πόρους και νομική αναγνώριση.
- Το **Εθνικό Σχέδιο Δράσης της Ελλάδας** για την Εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί θέτει ως στόχο για το 2030 τη **μηδενική τοποθέτηση παιδιών σε ιδρυματική φροντίδα**. Το σχέδιο προβλέπει μια πολυδιάστατη πολιτική που επικεντρώνεται στην πρόληψη της ιδρυματοποίησης, την ενίσχυση του θεσμού της αναδοχής και την προώθηση εναλλακτικών μορφών διαβίωσης στην κοινότητα.
- Η **έκθεση προόδου της Ελλάδας** για την υλοποίηση της Εγγύησης περιλαμβάνει μέτρα για τη βελτίωση της εναλλακτικής φροντίδας, όπως 22 προγράμματα κατάρτισης κοινωνικών λειτουργών για την αποϊδρυματοποίηση. Ωστόσο, σύμφωνα με το **πλαίσιο παρακολούθησης της ΕΕ (2025)**, το **84,5%** των παιδιών σε εναλλακτική φροντίδα στην Ελλάδα εξακολουθούν να διαβιούν σε ιδρύματα — το υψηλότερο ποσοστό στην ΕΕ.
- Περίπου **50 εκατομμύρια ευρώ** έχουν διατεθεί στην Ελλάδα μέσω του **Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ESF+)** για δράσεις αποϊδρυματοποίησης παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης του θεσμού της αναδοχής, της

αναδιάρθρωσης ιδρυμάτων, της δημιουργίας καταφυγίων προσωρινής φιλοξενίας και της ανάπτυξης δομών ημιαυτόνομης διαβίωσης.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μεγάλος αριθμός των περιπτώσεων «μη επιδοτούμενης» αναδοχής προέρχεται από το Κέντρο Βρεφών «Η Μητέρα», όπου συνήφθησαν συμφωνητικά αναδοχής με υποψήφιους θετούς γονείς ζητώντας τους να παραιτηθούν από το επίδομα. Η πρακτική αυτή σύμφωνα με το Συνήγορο του Πολίτη δεν έχει κανένα έρεισμα στον νόμο και αποτελεί διοικητική παρέκκλιση από το θεσμικό πλαίσιο. Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω το Υπουργείο οφείλει να εξετάσει το αρχείο του Κέντρου «Μητέρα» ώστε να διακριβωθεί η έκταση του φαινομένου και να ευθυγραμμιστεί άμεσα η λειτουργία του με τον ν. 4538/2018.

Εξάλλου οι υποψήφιοι θετοί γονείς **υπογράφουν Συμφωνητικό** στο οποίο **αναφέρονται παντού οι όροι «αναδοχή», «ανάδοχοι γονείς»** επομένως, **τελούν σε καθεστώς αναδοχής.**

Επειδή, η πρακτική της μη επιδοτούμενης αναδοχής πλήττει την εμπιστοσύνη των πολιτών στη διοίκηση και δημιουργεί συνθήκες άνισης μεταχείρισης εις βάρος οικογενειών που, με υψηλό αίσθημα ευθύνης, αναλαμβάνουν τη φροντίδα παιδιών εκτός βιολογικής οικογένειας,

Επειδή οι υποψήφιοι θετοί γονείς **αναλαμβάνουν την φροντίδα του παιδιού ανεξαρτήτως του επιδόματος καθώς αναγνωρίζουν** και κρίνουν ότι **το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού** είναι να μεγαλώνει με την υποψήφια θετή του οικογένεια και μέχρις ότου εκδοθεί η δικαστική απόφαση, και δεδομένου ότι αυτή σε πολλές περιπτώσεις διαρκεί για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους, **επομένως δεν τίθεται θέμα κινήτρου** αλλά η καταβολή του επιδόματος αφορά στην ίση μεταχείριση και στη χρηστή διοίκηση.

Επειδή η πρακτική αυτή αποτελεί συστηματική παραβίαση της νομιμότητας και της ισότητας η πολιτεία οφείλει να αποκαταστήσει άμεσα την εν λόγω διάκριση, να εναρμονιστεί με το εθνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο και να στηρίξει όλες τις ανάδοχες οικογένειες χωρίς εξαιρέσεις.

Επειδή το σοβαρό ζήτημα αποκλεισμού από προβλεπόμενη οικονομική ενίσχυση των υποψήφιων θετών γονέων που αναλαμβάνουν την φροντίδα ανηλίκων με την ιδιότητα του ανάδοχου γονέα έως την έκδοση δικαστικής απόφασης υιοθεσίας **έχει τεθεί υπόψη σας από την Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη και με την**

αρ. πρωτ. 2691/25-7-2025 Αναφορά, αλλά δεν έχουν δοθεί μέχρι σήμερα απαντήσεις,

Ερωτάται η κα Υπουργός:

1. Για ποιο λόγο δεν έχει απαντηθεί μέχρι σήμερα το πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη (Φ. 366866/10-07-2025);
2. Για ποιο λόγο συνεχίζεται η πρακτική του αποκλεισμού υποψήφίων θετών γονέων από το επίδομα αναδοχής, παρά το ότι δεν προβλέπεται από τον ν. 4538/2018, ούτε από καμία κανονιστική πράξη ή εγκύκλιο;
3. Ποια άμεσα μέτρα προτίθεται να λάβει το Υπουργείο για την κατάργηση των συμφωνητικών παραίτησης από το επίδομα και τη συμπερίληψη στο Εθνικό Μητρώο Αναδοχής των υποψήφίων θετών γονέων που de facto αναλαμβάνουν την φροντίδα ανηλίκων τα οποία έως την έκδοση δικαστικής απόφασης υιοθεσίας τελούν υπό την προστασία της εναλλακτικής φροντίδας της Πολιτείας;
4. Προτίθεται το Υπουργείο να καταβάλει αναδρομικά τα επιδόματα που παρακρατήθηκαν παράνομα από τους μη επιδοτούμενους αναδόχους;
5. Υπάρχουν εγκύκλιοι, οδηγίες ή διοικητικά έγγραφα που επιτρέπουν ή ρυθμίζουν τη μη επιδοτούμενη αναδοχή;

Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Παρακαλούμε να κατατεθούν τα εξής έγγραφα:

1. Όλες οι εγκύκλιοι, οδηγίες, αποφάσεις ή άλλα διοικητικά έγγραφα που αφορούν τη μη επιδοτούμενη αναδοχή από το 2019 έως σήμερα.
2. Στατιστικά στοιχεία (2021-2025) για τις περιπτώσεις μη επιδοτούμενης αναδοχής ανά έτος και Περιφέρεια.
3. Τυχόν σχέδια τροποποίησης της νομοθεσίας ή εγκυκλίων για την πλήρη εναρμόνιση με τον ν. 4538/2018 και το ενωσιακό δίκαιο.
4. Η απάντηση του Υπουργείου σας και η σχετική αλληλογραφία με το Συνήγορο του Πολίτη πάνω στο εν θέματι έγγραφό του.

Οι ερωτώντες βουλευτές

Παναγιού (Γιώτα) Πούλου

Βουλευτής Βοιωτίας

Αλέξανδρος – Χρήστος Αυλωνίτης

Βουλευτής Κέρκυρας

Κυριακή Μάλαμα

Βουλευτής Χαλκιδικής

Θεοδώρα Τζάκρη

Βουλευτής Πέλλας

Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκης

Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης

Ραλλία Χρηστίδου

Βουλευτής Β3 Τομέα Αττικής